

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาบทบาทของพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบตารางและมีคำบรรยายประกอบคำอธิบาย โดยมีสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล ดังนี้

%	หมายถึง	คารอยละ (Percentage)
$\bar{X}$	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic Means)
S.D.	หมายถึง	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยโดยแบ่งขั้นตอนในการนำเสนอ ๒ ขั้นตอน

๔.๑ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร ทั้งหมด ๑๐ รูป/คน

จากการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งเป็นเชิงคุณภาพ พบว่า บทบาทการทำหน้าที่ของพระธรรมมังคลาจารย์ที่เห็นเป็นรูปธรรม คือ การทำวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน การบริหารจัดการ การประสาน การศึกษาสงเคราะห์เพื่อการพัฒนาชุมชน รูปแบบการดำเนินการ มีทั้งที่พระธรรมมังคลาจารย์ดำเนินการด้วยตนเองโดยตรง และพระธรรมมังคลาจารย์ดำเนินการโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในสังคมทั่วไป ที่พระสงฆ์ดำเนินการเอง เช่น เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมวันพระวันศีล งานประเพณีต่างๆ การเทศนาในวันธรรมสวนะ และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาต่างๆ ส่วนที่พระธรรมมังคลาจารย์ดำเนินการโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชนในภาคส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในสังคมทั่วไป เช่น การจัดอบรมเพื่อให้ความรู้และพัฒนาคุณภาพชีวิตด้านต่างๆ การจัดกิจกรรมเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ผลจากการกระทำตามบทบาทดังกล่าวของพระธรรมมังคลาจารย์นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนใน

รูปแบบต่างๆ เช่น การใช้ชีวิตตามแบบพระพุทธศาสนาอย่างพอเพียง การจัดสภาพแวดล้อมบ้านเรือนให้สะอาดเรียบร้อย การสร้างความอบอุ่นในครอบครัว การออมเพื่อบริจาค การเสริมสร้างชุมชนปลอดภัย การเสริมสร้างความสงบสุขเอื้ออาทร ไม่มีการทะเลาะวิวาทบาดหมางกันภายในชุมชน และการส่งเสริมให้ประชาชนปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเอง ครอบครัว และชุมชนให้มีความสุขทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ มีงานทำมีรายได้พออยู่พอกิน มีสภาพแวดล้อมชุมชนที่สะอาด และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยแบ่งออกเป็น ๓ ด้านดังนี้

๔.๑.๑) ด้านการทำให้วัดเป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

พระธรรมมิ่งคลาจารย์ได้มีการสร้าง บูรณะซ่อมแซม ปฏิสังขรณ์ พัฒนาวัดให้เหมาะแก่การใช้ในการเป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหารดังนี้

๑. บูรณปฏิสังขรณ์มณฑปพระธาตุศรีจอมทอง (พระวิหารหลวง) พร้อมทั้งปิดทองหน้าบัน และทางหงส์หมู่พระวิหาร เพื่อใช้ในการสักการบูชา ยึดเหนี่ยวจิตใจและบำเพ็ญบุญแก่ประชาชนในชุมชน

๒. สร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรม สำนักงานสำนักศาสนศึกษา เพื่อใช้ในการศึกษาเล่าเรียนของพระสงฆ์ สามเณร และประชาชน

๓. ปรับปรุงภูมิทัศน์รอบบริเวณวัด ปูตัวนอนและปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ปรับปรุงบริเวณหน้าวัดเป็นร้านค้าชุมชนและ ลานจอดรถ

๔. พัฒนาบริเวณวัด ให้สะอาดเรียบร้อย และมีความพร้อมอยู่เสมอในการเข้ามาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

๕. สร้างและขยายสำนักวิปัสสนาธรรมฐาน โดยมีการซื้อที่ดิน สร้างกุฏิปฏิบัติธรรม สำนักงานวิปัสสนาธรรมฐาน ห้องสวดอารมณ์ สร้างโรงครัว ศาลาโรงฉัน อาคารสำหรับรับประทานอาหารของโยคี และผู้ปฏิบัติธรรม

๖. บูรณปฏิสังขรณ์ ศาลาการเปรียญไม้สักทอง (ศาลาสามัคคีธรรม) ซึ่งใช้ในการบำเพ็ญบุญ และใช้เป็นศาลาเอนกประสงค์

๗. สร้างธรรมศาลา เพื่อใช้เป็นที่พัก และปฏิบัติธรรมแก่พระสงฆ์ สามเณร และประชาชน

๘. สร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ เพื่อใช้ในการศึกษาเรียนรู้ประวัติความเป็นมา วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชน

๙. สร้างศาลาธรรมสวนะ เพื่อใช้ในการปฏิบัติธรรม และประกอบศาสนพิธี

๑๐. สร้างอาคารพระสังฆราชเทพลีลาจารย์ เณริมราชย์ ๖๐ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อใช้ในการเป็นที่พักปฏิบัติธรรมและประกอบศาสนพิธี

๑๑. บูรณะระบบประปาในวัด พร้อมทั้งเจาะน้ำบาดาล ทำแท่งเก็บน้ำใต้ดิน และระบบกรองน้ำ

๑๒. สร้างอาคารภัตตาคารเทพสิทธิอาจารย์ พร้อมทั้งติดตั้งเครื่องปรับอากาศ

๑๓. สร้างซุ้มไม้สัก พร้อมป้ายวัดไม้สัก

๑๔. บูรณะศูนย์ศึกษาคุณธรรม จริยธรรม สร้างศาลาประชาสามัคคี เพื่อใช้เป็นห้องอบรมคุณธรรมจริยธรรม

๑๕. สร้างอาคารเฉลิมพระเกียรติ ๘๔ ปี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นอาคารที่พักสงฆ์ สามเณร เรียนปริยัติธรรม

๑๖. สร้างมหาศาลาหทัยเรศว์ร ภูมิหทัยเรศว์ร พร้อมลานธรรมกลางแจ้ง เพื่อความสะดวกในการรับญาติโยม และใช้เป็นสถานที่ประกอบศาสนพิธี

๑๗. สร้างศาลาบำเพ็ญบุญ ห้องเก็บของ โรงครัว ห้องสุขา พร้อมอาคารเก็บของ ๑ หลัง

๑๘. สร้างมณฑปจัตุรมุข เครื่องไม้ทรงล้านนา

๑๙. สร้างรั้วกำแพงวัดศิลาแลงรอบบริเวณวัดด้านทิศใต้

๒๐. สร้างอาคารที่พักรับรองไม้สัก “เฮือนจอมทอง”

๒๑. บูรณปฏิสังขรณ์ ภูมิพุทธศาสนประดิษฐ์ (โฮงหลวง)

๒๒. บูรณปฏิสังขรณ์ ภูมิครุบาศรีวิชัย

๒๓. บูรณปฏิสังขรณ์ พระอุโบสถ และปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบ โดยปูหินแกรนิตโดยรอบ

๒๔. บูรณปฏิสังขรณ์ ยอดพระเจดีย์ขาว ที่ได้รับผลกระทบจากลมพายุ

๒๕. ติดตั้งระบบไปกริ่ง รอบวัดและบริเวณศูนย์ปฏิบัติธรรม

๔.๑.๒) ด้านการจัดกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

โดยแบ่งออกเป็น ๗ กิจกรรมดังนี้

๑. กิจกรรมด้านการส่งเสริมศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมประเพณี

พระธรรมมังคลาจารย์ได้มีความร่วมมือกับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฯและอีกหลายหน่วยงานในการสืบค้นเสาะแสวงหาพระไตรปิฎกฉบับอักษรล้านนา ภาษาบาลีมาจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มเหมือนปัจจุบัน (โครงการปริวรรตพระไตรปิฎกล้านนา) พร้อมทั้งจัดให้มีการปริวรรตคัมภีร์อรรถกถาจารย์ขึ้นอีกด้วย เพื่อให้พระภิกษุสามเณร ตลอดจนศรัทธาประชาชน และผู้สนใจได้ศึกษาเล่าเรียน ทั้งนี้ได้มีการส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนเข้าวัด ทำบุญ ตักบาตร ฟังพระธรรมเทศนา ทุกวันพระวันศีล การเวียนเทียน ปฏิบัติธรรม ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จัดให้มีการเข้ารุกขมูลกรรม การเข้าปริวาสกรรม ทุกปี การอนุรักษ์สืบทอดประเพณีพื้นเมือง ได้แก่ ประเพณีแห่สะเปา

(สำเภา) ประเพณีตานข้าวใหม่ “ตานหลวงหิงหนาวพระเจ้า” (ถวายพื้นสำหรับจุดไฟหิงหนาวแก่ พระสงฆ์) ประเพณีสงฆ์น้ำพระธาตุเจ้าศรีจอมทอง ในเดือน ๕ เป็ง (พระธาตุเข้าพรรษา) เดือน ๙ เป็ง (พระธาตุออกพรรษา) ซึ่งได้รับน้ำสงฆ์พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกปี ประเพณี สงกรานต์ ซึ่งมีขบวนแห่ไม้ค้ำโพธิ์พื้นเมืองแบบพื้นบ้าน ประเพณีแห่ต้นเกี๊ยะ ประเพณีการฟิงเทศน์ มหาชาติ

๒. กิจกรรมด้านสุขภาพอนามัย

พระธรรมมังคลาจารย์ได้มีการจัดกิจกรรมในการช่วยในการสร้าง และส่งเสริม พัฒนา โรงพยาบาลจอมทอง บริจาคเงิน สร้างตึกสงฆ์อาพาธ จัดเข้ารุกรวมกิจกรรมเพื่อหารายได้สมทบทุนซื้อ เครื่องมือการแพทย์ การประสานงานกับโรงพยาบาลจอมทอง กลุ่ม อสม. เพื่อจัดวิทยากรมาอบรม ผู้สูงอายุในด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ตรวจสุขภาพชุมชน การตรวจสุขภาพประจำปีแก่ผู้สูงอายุ พร้อมทั้งประสานงานในการช่วยดูแล กำจัดลูกน้ำยุงลายเพื่อป้องกันไข้เลือดออก และร่วมมือกับ โรงพยาบาล สาธารณสุข โรงเรียนต่างๆ ในเขตพื้นที่ จัดให้นักเรียนประกาศข่าวและความรู้ด้านการ รักษาสุขภาพอนามัย และการป้องกันโรคต่างๆ ให้ประชาชนได้รับทราบ

๓. กิจกรรมด้านสัมมาอาชีพ

พระธรรมมังคลาจารย์ได้มีการเทศนาสั่งสอนเรื่องสัมมาอาชีพ การประสานงานกับ พัฒนาการประจำท้องถิ่นมาจัดอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการดำรงชีวิต การส่งเสริมการ ประกอบอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ เช่น การปรับพื้นที่บริเวณลานหน้าวัดให้เป็นร้านค้าชุมชน ให้ชุมชน ได้มาค้าขายผลิตผลผลิตต่างๆ ของชุมชนเพื่อส่งเสริมอาชีพ การส่งเสริมอาชีพด้านการทอผ้าพื้นเมือง การทำไม้กวาดทางมะพร้าว เครื่องจักรสาน การประสานงานกับเจ้าหน้าที่เกษตรประจำท้องถิ่นมาจัด อบรมให้ความรู้ด้านการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ วัชโรคราใน ครัวเรือนเพื่อลดรายจ่าย

๔. กิจกรรมด้านสันติสุข

พระธรรมมังคลาจารย์ได้มีการทำกิจกรรมด้านสันติสุข คือ มีการสนับสนุนให้มีการ ปฏิบัติธรรมในทุกๆโอกาส รวมไปถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ เพิ่มความสุขภายในและความสงบสุขแก่ชุมชน มีการสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของ อาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และตำรวจหมู่บ้านโดยการประสานงานจัดหาทุน บริจาค เงิน และอุปกรณ์ จัดทำบุญผ้าป่าเพื่อหาเงินสมทบทุน และดำเนินงานส่งเสริมจิตสาธารณะโดยฝึกจิต ภาวนาในวันสำคัญทางศาสนา ส่งเสริมให้ประชาชนและเยาวชนออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เพื่อ สุขภาพที่ดี ป้องกันปัญหายาเสพติด รณรงค์งดดื่ม งดเสพยา งดจำหน่ายสุรา และสิ่งเสพติดในบริเวณวัด สถานศึกษา สถานที่ราชการ รณรงค์งดดื่มสุราและของมึนเมาในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา และส่งเสริม ให้สมาชิกครอบครัวมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อนำไปสู่การมีครอบครัวอบอุ่น

๕. กิจกรรมด้านสาธารณสุขสงเคราะห์

พระธรรมมังคลาจารย์ได้มีการสงเคราะห์บริจาคปัจจัย จัดหาทุนในการช่วยเหลือในการสร้างถนนหลายสาย ศาลาประชาคม หอประชุมประจำหมู่บ้าน สะพาน ฝายทดน้ำ ประปา สงเคราะห์ปัจจัยช่วยเหลือในงานศพต่างๆ ที่ได้ไปร่วมมอบปัจจัยและสิ่งของเพื่อเป็นขวัญกำลังใจให้แก่ผู้สูงอายุในวันขึ้นปีใหม่วันสงกรานต์ และยังได้มีการจัดตั้งองค์ผ้าป่าสมทบทุนในหลายๆ ด้านของชุมชน การเยี่ยมผู้ป่วยในโรงพยาบาลและมอบเงินช่วยเหลือเพื่อเป็นกำลังใจ การช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัยพิบัติต่างๆ เช่น ไฟไหม้ น้ำท่วม ภัยหนาว ทั้งในและนอกชุมชน

๖. กิจกรรมด้านกตัญญูทเวทิตาธรรม

พระธรรมมังคลาจารย์ได้มีการร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลตำบลจอมทองเพื่อจัดพิธีรดน้ำดำหัวผู้เฒ่าผู้แก่ผู้สูงอายุ อบรมนักเรียนในเรื่องความกตัญญูทเวทิตาในวันสำคัญต่างๆ จัดพิธีทำบุญตักบาตรและถวายราชสดุดีในงานวันแม่แห่งชาติ วันพ่อแห่งชาติ ส่งเสริมการพึ่งพาตนเองหาชาติ การทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้แก่บรรพบุรุษผู้ล่วงลับและผู้มีพระคุณ

๗. กิจกรรมด้านสามัคคีธรรม

พระธรรมมังคลาจารย์ได้มีการร่วมมือกับผู้นำชุมชนและ ประชาชนปฏิบัติธรรม และพัฒนาหมู่บ้านในวันสำคัญต่างๆ เพื่อพัฒนา ร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ ได้มีการประสานความร่วมมือกับผู้นำชุมชนและประชาชนในเขตพื้นที่จัดงานประเพณีทางพระพุทธศาสนา จัดงานประเพณีทำบุญสักการะสงฆ์พระธาตุเจดีย์และพระธาตุศรีจอมทอง เทศนาธรรม อบรมประชาชนเพื่อปลูกจิตสำนึกเรื่องความสามัคคีในหมู่คณะเป็นประจำในวันพระวันศีล และในโอกาสอื่นๆ

๔.๑.๓) ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน การศึกษาสงเคราะห์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน ได้แก่ การประสานงานจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน เพื่อระดมทุน จัดหาทุนในการส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชน ทั้งพระสงฆ์ สามเณร ชาวบ้าน ได้ร่วมกันทำกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ อาทิ การประสานงานบริหารจัดการจัดหาทุนในการ บูรณปฏิสังขรณ์ สร้างถาวรวัตถุภายในวัด ขยายศูนย์ปฏิบัติธรรม ส่งเสริมการอนุรักษ์สืบทอดประเพณีพื้นบ้าน ได้แก่ ประเพณีแห่สะเปา (สำเภา) ประเพณีตานข้าวใหม่ “ตานหัวหิงหนาวพระเจ้า” (ถวายพื้นสำหรับจุดไฟหิงหนาวแก่พระสงฆ์) ประเพณีสงฆ์พระธาตุเจ้าศรีจอมทอง ในเดือน ๕ เป็ง (พระธาตุเข้าพรรษา) เดือน ๙ เป็ง (พระธาตุออกพรรษา) ซึ่งได้รับน้ำสงฆ์พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทุกปี ประเพณีสงกรานต์ ซึ่งมีขบวนแห่ไม้ค้ำโพธิ์พื้นเมืองแบบพื้นบ้าน ประเพณีแห่ต้นเกี๊ยะ ประสานงานในการส่งเสริมสุขภาพชุมชน โดยมีการสร้างโรงพยาบาล

ตึกสงฆ์อาพาธ ประสานงานจัดเข้ารุกรกขมูลกรรมเพื่อหารายได้สบทบทุนซื้อเครื่องมือแพทย์โรงพยาบาล
จอมทอง ประสานงานจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนาและสัมมา
อาชีวะ ประสานงานจัดหาทุนในการช่วยเหลือในการสร้างถนนหลายสาย ศาลาประชาคม หอประชุม
ประจำหมู่บ้าน สะพาน ฝายทดน้ำ ประปา ประสานงานจัดตั้งองค์ผ้าป่าสมทบทุนในหลายๆด้านของ
ชุมชน ทั้งสนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครป้องกันฝ่ายพลเรือน (อปพร) ประสานงานจัดหา
ทุนสมทบทุนในการดำเนินงานส่งเสริมจิตสาธารณะโดยฝึกจิตภาวนาในวันสำคัญทางศาสนา ส่งเสริม
ให้ประชาชนและเยาวชนออกกำลังกาย และเล่นกีฬา เพื่อสุขภาพที่ดี ป้องกันปัญหายาเสพติด
รณรงค์งดดื่ม งดเสพ งดจำหน่ายสุรา และสิ่งเสพติดในบริเวณวัด สถานศึกษา สถานที่ราชการ
ประสานงานงดดื่มสุรา และของมีเมาในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา และส่งเสริมให้สมาชิกครอบครัวมี
ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อนำไปสู่การมีครอบครัวอบอุ่น

ด้านการศึกษาสงเคราะห์ ได้แก่ ประสานงานจัดหาทุนต่างๆ ร่วมมือกับสถานศึกษาใน
การพัฒนาการศึกษาแก่เด็กนักเรียน ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน ห้างร้าน จัดอบรมให้ความรู้
เรื่องการใช้ชีวิตตามหลักพระพุทธศาสนา และขอความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบ
ต่างๆ แก่ประชาชนในเขตพื้นที่ จัดอบรมคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในโรงเรียน ส่งเสริมการ
เรียนรู้พระพุทธศาสนาในวันอาทิตย์ให้แก่เด็กและเยาวชน สร้างและบูรณะโรงเรียน อาคารเรียน
จัดซื้อโต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์การเรียน ติดตั้งเครื่องปรับอากาศ สร้างห้องเทคโนโลยีสารสนเทศ พร้อมทั้ง
จัดซื้อคอมพิวเตอร์ จัดตั้งองค์ผ้าป่าการศึกษาทุกปี เพื่อทอดถวายสมทบทุนกองทุนโรงเรียน มอบ
ทุนการศึกษาทั้งการศึกษาปริยัติธรรมแพกบาลีและสามัญ แก่ พระสงฆ์ สามเณร นักเรียน นักศึกษา
และประชาชน พร้อมทั้งจัดการบรรพชาอุปสมบทเพื่อศึกษาพระธรรมวินัยและสายสามัญ

๔.๑.๔) ปัญหาและอุปสรรค จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์

ปัญหาและอุปสรรคที่กลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ไว้ในครั้งนี้ คือ ควรให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกัน
อย่างจริงจัง เพราะในบางกิจกรรมมีผู้เข้าร่วมมาก บางกิจกรรมครั้งมีผู้เข้าร่วมน้อย

๔.๑.๕) ข้อเสนอแนะ จากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์

ข้อเสนอแนะที่กลุ่มผู้ถูกสัมภาษณ์ให้ไว้ในครั้งนี้ คือ ควรให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันอย่าง
จริงจัง ในการจัดการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน เพื่อลดผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นกับ
ประชาชนจากกระแสโลกาภิวัตน์และอิทธิพลของสื่อยุคใหม่

๔.๒ ความเห็นของประชาชนต่อบทบาทของพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาชุมชน วัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง ๔๑ – ๕๐ ปี รองลงมาคืออายุอยู่ระหว่าง ๕๑ – ๖๐ ปี ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับประถมศึกษา รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย ด้านอาชีพ ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง รองลงมาเป็นอาชีพเกษตรกร ด้านรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า ๖,๐๐๑ บาทต่อเดือน รองลงมาอยู่ระหว่าง ๖,๐๐๑ – ๙,๐๐๐ บาทต่อเดือน

ผลการวิเคราะห์ระดับความเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร พบว่า ในภาพรวมระดับความเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านการทำให้วัดเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน การศึกษาสงเคราะห์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ของทั้ง ๓ ด้านดังกล่าวข้างต้น ๑) ด้านการทำให้วัดเป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ประชาชนมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ๑๗ ข้อ ที่เหลือมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ๖ ข้อ ๒) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ประชาชนมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ๑๗ ข้อ ที่เหลือมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ๔ ข้อ ๓) ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน การศึกษาสงเคราะห์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ประชาชนมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมาก ๑๗ ข้อ ที่เหลือมีความเห็นอยู่ในระดับมาก ๘ ข้อ

๔.๓ ผลการวิจัยจากความเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการ พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร ซึ่งแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ บ้านลุ่มใต้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ มีทั้งหมด ๓ ด้านดังนี้

- ๑) ด้านการทำให้วัดเป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน
- ๒) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

๓) ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน การศึกษาสเคราะห์ในการพัฒนา
คุณภาพชีวิตของชุมชน
ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม เพศ

๑. เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๑๐๕	๔๑.๘๐
หญิง	๑๔๖	๕๘.๒๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๒๐ และเป็นเพศชาย จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๑.๘๐

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม อายุ

๒. อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า ๓๑ ปี	๒๘	๑๑.๒๐
๓๑-๔๐ ปี	๓๒	๑๒.๗๐
๔๑-๕๐ ปี	๑๐๕	๔๑.๘๐
๕๑-๖๐ ปี	๕๙	๒๓.๕๐
๖๑-๗๐ ปี	๒๗	๑๐.๘๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๒ อายุอยู่ระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๘๐ รองลงมาคืออายุระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๐ อายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๗๐ อายุ น้อยกว่า ๓๑ ปี จำนวน ๒๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๒๐ อายุ ๖๑-๗๐ ปี จำนวน ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๐

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม การศึกษา

๓. การศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๑๒๒	๔๘.๖๐
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย	๘๐	๓๑.๕๐
ปวช./ปวส	๒๙	๑๑.๖๐
ปริญญาตรี	๒๐	๘.๐๐
ปริญญาโท	-	๐.๐๐
สูงกว่าปริญญาโทขึ้นไป	-	๐.๐๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๓ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ที่ระดับประถมศึกษาจำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๖๐ รองลงมาเป็นการศึกษาที่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย จำนวน ๘๐ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๕๐ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จำนวน ๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖๐ ระดับปริญญาตรี มีน้อยที่สุด จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๐

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม อาชีพ

๔. อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	๗๐	๒๗.๕๐
รับจ้าง	๖๑	๒๔.๓๐
ค้าขาย	๔๕	๑๗.๕๐
ข้าราชการ/ข้าราชการบำเหน็จ บำนาญ	๑๘	๗.๒๐
ค้าขายธุรกิจส่วนตัว	๔๕	๑๗.๕๐
อื่นๆ โพรตระบุ	๑๒	๔.๘๐
รวม	๒๕๑	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๔ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน ๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๕๐ รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง จำนวน ๖๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๓๐ อาชีพค้าขาย จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๐ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๐ อาชีพข้าราชการ/ข้าราชการบำเหน็จ บำนาญ จำนวน ๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๒๐ อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน ๔๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๐ อื่นๆ โพรตระบุ จำนวน ๑๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๘๐

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม รายได้ต่อเดือน

๕. รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า ๖,๐๐๑ บาท	๙๐	๓๕.๙๐
๖,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท	๖๓	๒๕.๑๐
๙,๐๐๑-๑๒,๐๐๐ บาท	๓๔	๑๓.๕๐
๑๒,๐๐๑-๑๔,๐๐๐ บาท	๓๐	๑๒.๐๐
๑๔,๐๐๑-๑๖,๐๐๐ บาท	๒๐	๘.๐๐
มีรายได้ต่อเดือนเกินกว่า ๑๖,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๑๔	๕.๖๐
รวม	๒๒๓	๑๐๐.๐๐

ตารางที่ ๔.๕ รายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ไม่น้อยกว่า ๖,๐๐๑ บาท จำนวน ๙๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๐ รองลงมาอยู่ระหว่าง ๖,๐๐๑-๙,๐๐๐ บาท จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๐ ระหว่าง ๙,๐๐๑-๑๒,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕๐ ระหว่าง ๑๒,๐๐๑-๑๔,๐๐๐ บาท จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๐๐ ระหว่าง ๑๔,๐๐๑-๑๖,๐๐๐ บาท จำนวน ๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๐ มีรายได้ต่อเดือนเกินกว่า ๑๖,๐๐๐ บาทขึ้นไป จำนวน ๑๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๕.๖๐

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ระดับความเห็นของประชาชนต่อบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ บ้านลุ่มใต้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ใน ๓ ด้าน ดังนี้

- ๑) ด้านการทำวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน
- ๒) ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน
- ๓) ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน ศึกษาส่งเสริมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ดังปรากฏตามตารางที่ ๔.๖ - ๔.๘

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของประชาชนตอบทบทวนของพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ บ้านลุ่มใต้ ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ใน ๓ ด้าน

ด้าน ที่	รายการ	ระดับความเห็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
๑	ด้านการทำวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน	๔.๔๐	.๓๙	มากที่สุด
๒	ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน	๔.๔๕	.๓๔	มากที่สุด
๓	ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน ศึกษาวิเคราะห์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน	๔.๓๕	.๓๕	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย		๔.๔๐	.๓๑	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าความเห็นของประชาชนตอบทบทวนของพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ บ้านลุ่มใต้ ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมมีระดับความเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = ๔.๔๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการทำวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด ที่เหลือคือด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน การศึกษาวิเคราะห์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของประชาชนตอบทบทวนของพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ บ้านลุ่มใต้ ตำบลบ้านหลวง อำเภोजอมทอง ในด้านการทำวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
๑.	มีป้ายชื่อวัด แผ่นผังวัด ป้ายประวัติวัด ป้ายเผยแพร่กิจกรรม ข้อมูลข่าวสาร	๔.๖๘	๐.๖๗	มากที่สุด
๒.	มีสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่สะอาด สงบ ร่มรื่น เป็นระเบียบ เหมาะกับความเป็นรมณีสถาน	๔.๘๕	๐.๖๐	มากที่สุด
๓.	มีเสนาสนะที่มีสภาพมั่นคง แข็งแรง ดูแลรักษาได้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลรักษาตามสภาพได้ดี	๔.๗๓	๐.๕๐	มากที่สุด
๔.	มีโรงอาหาร/หอฉันท์ และห้องครัว ถูกสุขลักษณะ โดยเฉพาะ	๔.๔๑	๐.๕๒	มากที่สุด

	การเก็บดูแลภาชนะ การปรุงอาหาร			
๕.	มีการเก็บรวบรวมขยะ และมีการกำจัดขยะที่ถูกวิธี	๔.๑๘	๐.๔๗	มาก
๖.	สัตว์เลี้ยง มีการควบคุมความสะอาด ความปลอดภัย และป้องกันโรค	๔.๑๓	๐.๕๑	มาก
๗.	มีการติดตั้งอุปกรณ์สัญญาณเตือนภัย มีอุปกรณ์ เครื่องดับเพลิงต่างๆ	๔.๐๒	๐.๔๕	มาก
๘.	มีห้องปฐมพยาบาล / ยาสามัญประจำบ้าน / สมุนไพร	๔.๕๘	๐.๖๕	มากที่สุด
๙.	ภายในอาคารเสนาสนะ สะอาด ไม่มีคราบสกปรก หยากไย เศษขยะมูลฝอย	๔.๔๘	๐.๕๑	มากที่สุด
๑๐.	มีรั้วแสดงแนวเขตที่ดินของวัดเป็นสัดส่วน	๔.๓๐	๐.๕๖	มากที่สุด
๑๑.	ภายในวัดมีการจัดทำถนนหรือทางเดินเท้า เชื่อมต่อระหว่างอาคารต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ	๔.๒๘	๐.๖๑	มากที่สุด
๑๒.	มีการแบ่งเขตอภัยทานให้เป็นสัดส่วน เช่น สถานที่สำหรับดูแลสุนัข แมว หรือสัตว์ประเภทอื่น	๔.๓๕	๐.๗๙	มากที่สุด
๑๓.	มีน้ำสะอาดที่ผ่านระบบการปรับปรุงคุณภาพแล้ว เช่น น้ำดื่มสุก น้ำกรอง พร้อมภาชนะใส่น้ำดื่ม พร้อมฝาปิดมิดชิด	๔.๕๘	๐.๕๑	มากที่สุด
๑๔.	ภายในวัดมีแสงสว่างเพียงพอ และทั่วถึง	๔.๔๘	๐.๖๕	มากที่สุด
๑๕.	อุปกรณ์ไฟฟ้า หลอดไฟ สวิตช์ไฟ สภาพใช้งานได้ดี ไม่ชำรุด ไม่มีฝุ่น หยากไย	๔.๓๐	๐.๗๘	มากที่สุด
๑๖.	บริเวณวัดมีสภาพโปร่ง โล่ง ไม่อับชื้น ไม่ร้อนอบอ้าว	๔.๒๘	๐.๕๑	มากที่สุด
๑๗.	ภายในอาคารต่าง ๆ มีการถ่ายเทอากาศได้ดี ไม่ตั้งวางสิ่งของบังทิศทางลม	๔.๓๕	๐.๕๖	มากที่สุด
๑๘.	ภายในวัดปราศจากเสียงดังรบกวน	๔.๗๓	๐.๖๑	มากที่สุด
๑๙.	มีการจัดวางและจัดเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย ปลอดภัย เช่น ไม้กวาด เครื่องมือช่าง	๔.๔๑	๐.๕๑	มากที่สุด
๒๐.	จัดมุมให้ความรู้ด้านธรรมะ และสุขภาพกาย สุขภาพจิต ได้เหมาะสมตามขีดความสามารถของวัดได้	๔.๑๘	๐.๔๕	มาก
๒๑.	ภายในวัดมีมุมเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนา เช่น ห้องสมุด ป้ายพุทธศาสนสุภาษิต	๔.๑๓	๐.๖๙	มาก

๒๒.	จัดสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนขึ้นภายในวัด	๔.๑๐	๐.๖๑	มาก
๒๓.	มีการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในชุมชน	๔.๗๖	๐.๕๖	มากที่สุด
	รวม	๔.๔๐	๐.๕๙	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ในการมี/ปฏิบัติ ของบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ด้านบทบาทการทำวัดให้เป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยมีสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ที่สะอาด สงบ ร่มรื่น เป็นระเบียบเหมาะสมกับความเป็นรมณียสถาน สูงที่สุด ($\bar{X} = ๔.๘๕, SD = ๐.๖๐$) รองลงมา คือ มีการอนุรักษ์โบราณสถาน โบราณวัตถุ ในชุมชน ($\bar{X} = ๔.๗๖, SD = ๐.๕๖$) และมีเสนาสนะที่มีสภาพมั่นคง แข็งแรง ดูแลรักษาได้สะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลรักษาตามสภาพได้ดี ($\bar{X} = ๔.๗๓, SD = ๐.๕๐$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๔๐, SD = ๐.๕๙$)

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของประชาชนต่อบทบาทของพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ บ้านลุ่มใต้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง ในด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
๑.	มีการปลูกฝังคุณธรรม-ศีลธรรม-จริยธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามให้แก่เด็กและเยาวชน	๔.๗๕	๐.๖๖	มากที่สุด
๒.	ให้คำปรึกษาในด้านสุขภาพอนามัยทั้งทางกายและจิตใจทั้งรายบุคคล และครอบครัวได้	๓.๘๗	๐.๗๘	มากที่สุด
๓.	มีการรวบรวมเอกสาร ตำราทางวัฒนธรรม	๔.๗๒	๐.๕๘	มากที่สุด
๔.	วัดสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ เป็นแหล่งดูงาน เช่น จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ บ้านทึก/โบราณ หนังสือ เอกสาร นิทรรศการ	๔.๗๑	๐.๕๘	มากที่สุด
๕.	ส่งเสริมการศึกษา ด้านพระไตรปิฎก ประกวดอ่านภาษาบาลี เช่น สอนธรรมะวันอาทิตย์ บวชสามเณรภาคฤดูร้อน บวชชี พราหมณ์ สอนธรรมะในโรงเรียน	๔.๖๘	๐.๕๖	มากที่สุด
๖.	สืบสานวัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญา เช่น งานสงกรานต์ ลอยกระทง เข้าพรรษา การจักสาน หัตถกรรม แพทย์แผนไทย	๔.๔๓	๐.๔๕	มากที่สุด
๗.	ปลูกจิตสำนึก และสร้างความตระหนักให้กับชุมชน ในการ	๔.๔๒	๐.๗๘	มากที่สุด

	อนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น เป็นแกนในการจัด รณรงค์			
๘.	มีการจัดกิจกรรม เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา	๔.๖๗	๐.๖๗	มากที่สุด
๙.	มีการจัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางประเพณี/ท้องถิ่น	๔.๖๙	๐.๔๙	มากที่สุด
๑๐.	มีการจัดกิจกรรมการปฏิบัติธรรม	๔.๗๑	๐.๘๐	มากที่สุด
๑๑.	มีการจัดกิจกรรมเรียนรู้/ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ ความสำคัญของวันต่าง ๆ ที่ดำเนินกิจกรรม	๔.๔๕	๐.๔๕	มากที่สุด
๑๒.	มีการจัดทำสื่อเผยแพร่ธรรมะ เช่น ทางวิทยุชุมชน ซีดีหอ กระจายข่าว หนังสือ แผ่นพับ เป็นต้น	๔.๖๓	๐.๕๓	มากที่สุด
๑๓.	มีการจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่เยาวชน ประชาชนทั่วไป เช่น ค่ายคุณธรรม เป็นต้น	๔.๕๐	๐.๖๑	มากที่สุด
๑๔.	อบรมศีลธรรมแก่ประชาชนตามสถานที่ต่าง ๆ	๔.๖๕	๐.๖๗	มากที่สุด
๑๕.	ปฏิบัติหน้าที่เป็นบุคลากรเผยแผ่พระพุทธศาสนา เช่น พระ ธรรมทูต พระจริยานิเทศน์ และเป็นครูสอน ศีลธรรมใน สถานศึกษา ฯลฯ	๔.๕๐	๐.๕๒	มากที่สุด
๑๖.	ร่วมกิจกรรมหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล (อ.ป.ต.)	๔.๒๕	๐.๖๕	มากที่สุด
๑๗.	จัดกิจกรรมส่งเสริมหน่วยเผยแพร่ศีลธรรม จริยธรรม	๔.๖๕	๐.๕๖	มากที่สุด
๑๘.	ใช้วัดเป็นสถานที่ฝึกอบรมกิจกรรมของชุมชน	๔.๑๘	๐.๔๙	มาก
๑๙.	จัดมุมความรู้ทั่วไป พร้อมทั้งความรู้ทางด้านกฎหมาย และ การเมือง แก่ประชาชนขึ้นภายในวัด	๔.๐๒	๐.๖๘	มาก
๒๐.	จัดให้มีกิจกรรมเกี่ยวกับการดูแลระบบนิเวศ การบริหารการ พัฒนา	๓.๙๗	๐.๕๒	มาก
๒๑.	จัดให้มีการอบรมความรู้ด้านการเมืองการปกครองขึ้นภายในวัด	๓.๙๐	๐.๕๖	มาก
	รวม	๔.๔๕	๐.๖๐	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ในการมี/ปฏิบัติ ของบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ด้านบทบาทการบริหารจัดการ การศึกษาสงเคราะห์ โดยมีการประสานงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน สูงที่สุด ($\bar{X} = ๔.๗๕, SD = ๐.๖๖$) รองลงมา คือ มีการรวบรวมเอกสาร ตำราทางวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๔.๗๒, SD = ๐.๕๘$) และวัดสามารถเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ เป็นแหล่งดูงาน เช่น จัดเป็นพิพิธภัณฑ์ บ้านทัก/โบราณ หนังสือ เอกสาร นิทรรศการ ($\bar{X} =$

๔.๗๑ ,SD =๐.๕๘) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๔๕,SD = ๐.๖๐)

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นของประชาชนต่อบทบาทของพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนวัดพระธาตุศรีจอมทองวรวิหาร หมู่ที่ ๒ บ้านลุ่มใต้ ตำบลบ้านหลวง อำเภอจอมทอง ในด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน การศึกษาสงเคราะห์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
๑.	มีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาวัด	๔.๗๓	๐.๗๘	มากที่สุด
๒.	มีความเป็นประชาธิปไตยและยึดหลักการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	๔.๓๒	๐.๘๒	มากที่สุด
๓.	เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกวัด	๔.๗๕	๐.๖๗	มากที่สุด
๔.	มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของวัดเป็นอย่างดี	๔.๖๕	๐.๗๘	มากที่สุด
๕.	ให้ความร่วมมือในกิจกรรมต่าง ๆ	๔.๓๖	๐.๖๕	มากที่สุด
๖.	สนับสนุน วัสดุ อุปกรณ์ ต่าง ๆ ที่จำเป็นให้แก่วัด	๔.๕๓	๐.๘๒	มากที่สุด
๗.	วัดเป็นต้นแบบหรือแหล่งศึกษาดูงาน	๔.๔๕	๐.๕๘	มากที่สุด
๘.	มีการมอบหมายหน้าที่ ภารกิจต่าง ๆ แก่พระภิกษุสามเณรและบุคลากรภายในวัดอย่างชัดเจน	๔.๕๘	๐.๕๑	มากที่สุด
๙.	มีการแต่งตั้งไวยาวัจกรและกรรมการวัด เพื่อช่วยเหลือ/สนองงานเจ้าอาวาสให้สามารถบริหารจัดการวัดได้คล่องตัว	๔.๖๐	๐.๕๖	มากที่สุด
๑๐.	มีวิธีการกำกับดูแล/บริหารจัดการภายในวัดอย่างเป็นระบบ ให้เกิดความเรียบร้อย	๔.๖๒	๐.๖๑	มากที่สุด
๑๑.	มีการประชุมอบรมพระภิกษุสามเณร มีการประชุม คณะกรรมการวัด และบุคลากรของวัดอย่างสม่ำเสมอ	๔.๔๕	๐.๕๑	มากที่สุด
๑๒.	มีกฎ ระเบียบ กฎีกาสงฆ์ สำหรับพระภิกษุสามเณร	๔.๖๔	๐.๗๘	มากที่สุด
๑๓.	มีระเบียบปฏิบัติสำหรับศิษย์วัดและบุคลากรอื่นของวัด	๔.๔๕	๐.๘๔	มากที่สุด
๑๔.	มีระเบียบปฏิบัติสำหรับบุคคลภายนอกที่ดำเนินกิจกรรมภายในวัด	๔.๑๑	๐.๖๕	มาก
๑๕.	มีการจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อดูแล อำนวยความสะดวกแก่	๔.๑๖	๐.๘๑	มาก

	พระภิกษุสามเณรและบุคลากรของวัด			
๑๖.	มีรูปแบบ/แนวทาง การส่งเสริม สนับสนุน พระภิกษุ สามเณร และบุคลากรของวัดในรูปแบบต่าง ๆ	๔.๑๔	๐.๔๕	มาก
๑๗.	มีโครงการพัฒนาวัดอย่างต่อเนื่อง	๔.๓๒	๐.๕๒	มากที่สุด
๑๘.	มีการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้าง/ส่งเสริมสภาพความเป็นศูนย์กลางชุมชน	๔.๔๘	๐.๘๗	มากที่สุด
๑๙.	มีการจัดทำประวัติวัดไว้เป็นหลักฐาน เพื่อแสดงให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของวัด	๔.๒๗	๐.๘๑	มากที่สุด
๒๐.	มีการจัดทำทะเบียนประวัติพระภิกษุสามเณรและบุคลากรของวัด	๔.๑๗	๐.๖๕	มาก
๒๑.	มีการรับฟังข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะ ทศนคติต่าง ๆ ที่บุคคลภายนอกมีต่อวัดเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาวัดให้ดียิ่งขึ้น	๓.๙๑	๐.๕๕	มาก
๒๒.	บริหารจัดการทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔.๑๒	๐.๗๓	มาก
๒๓.	มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายการบริหารจัดการอย่างชัดเจน	๔.๑๔	๐.๕๑	มาก
๒๔.	มีการดำเนินงานตามวางแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๔.๐๒	๐.๗๕	มาก
๒๕.	มีการประเมินการดำเนินงานและนำผลการประเมินมาปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	๓.๘๕	๐.๔๕	มาก
	รวม	๔.๓๕	๐.๖๗	มากที่สุด

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ในการมี/ปฏิบัติ ของบทบาทพระธรรมมังคลาจารย์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ด้านบทบาทการบริหารจัดการ การศึกษาสงเคราะห์ การประสานงานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกรายการ โดย เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกวัด สูงที่สุด ($\bar{X} = 4.75, SD = 0.67$) รองลงมา คือ มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการด้านต่าง ๆ ของวัดเป็นอย่างดี ($\bar{X} = 4.65, SD = 0.78$) และ มีวิสัยทัศน์และความเป็นผู้นำ มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาวัด ($\bar{X} = 4.73, SD = 0.78$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยรวมแล้วอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.35, SD = 0.67$)

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทั้งหมด ๓ ด้าน มีดังต่อไปนี้

ผลจากการวิจัยครั้งนี้พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน ๒๕๑ คน โดยส่วนใหญ่แล้ว จำนวน ๑๕๔ คน ไม่มีข้อเสนอแนะ โดยคิดเป็น (ร้อยละ ๖๑.๓๕) ที่มี

ข้อเสนอแนะ จำนวน ๙๗ คน โดยคิดเป็น (ร้อยละ ๓๘.๖๕) ซึ่งข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ด้านดังนี้

๑) ด้านการทำวัดให้เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า พระธรรมมิ่งคลาจารย์ควรเพิ่มในการปลูกต้นไม้ และไม้ดอกไม้ประดับเพื่อความร่มรื่น การซ่อมแซมห้องน้ำที่ชำรุดเพื่อให้เหมาะแก่การเข้ามาใช้สถานที่ และปฏิบัติธรรมมากขึ้น

๒) ด้านการจัดกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า พระธรรมมิ่งคลาจารย์ควรเพิ่มในการสอนเรื่องการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ไม่ฟุ้งเฟ้อ การอดออม การเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ และการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารไฮเทค และบางกิจกรรมมีผู้เข้าร่วมมาก บางกิจกรรมมีผู้เข้าร่วมน้อย

๓) ด้านการบริหารจัดการ การประสานงาน การศึกษาสงเคราะห์ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า พระธรรมมิ่งคลาจารย์ควรเพิ่มเวลาในการติดต่อประสานงานเนื่องจากพระสงฆ์มีเวลาจำกัดในการติดต่อ ประสานงาน เพราะมีภารกิจของสงฆ์ที่ต้องดำเนินการจำนวนมาก รวมทั้งเวลาของพระสงฆ์และประชาชนไม่สอดคล้องกัน

ปัญหาและอุปสรรค ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยพระธรรมมิ่งคลาจารย์ ประชากรกลุ่มตัวอย่างได้ระบุถึงปัญหาและอุปสรรค คือ ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ นั้น บางกิจกรรมมีผู้เข้าร่วมมาก บางกิจกรรมมีผู้เข้าร่วมน้อย พระสงฆ์มีเวลาจำกัดในการติดต่อ ประสานงาน เนื่องจากมีภารกิจของสงฆ์ที่ต้องดำเนินการจำนวนมาก รวมทั้งเวลาของพระสงฆ์และประชาชนไม่สอดคล้องกัน